

Utbildningsförvaltningen
Rapport

Datum:
2024-11-20

Diarienummer:
UBN-2025-04529

Handläggare:
Märit Gunneriusson Karlström
Daniel Eskilson

Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2024/25

Innehåll

Inledning	4
Uppsalas största uppdrag.....	4
Utbildningens organisation i Uppsala	4
Sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete.....	5
Insamling av data	7
Resultat per skolform	8
Förskola	8
Grundskola inklusive förskoleklass	11
Fritidshem.....	13
Anpassad grundskola	13
Gymnasieskola.....	15
Anpassad gymnasieskola.....	16
Jämställdhetsanalys	18
Jämställd trygghet	18
Jämställda kunskapsresultat.....	19
Jämställd närvaro	19
Sammanfattning och analys av genomförda insatser.....	21
Kontinuerlig uppföljning för att utveckla undervisningens kvalitet.....	21
Stärka det kompensatoriska arbetet	22
Tidiga insatser.....	23
Språkutveckling och matematik	23
Främja närvaro	24
Fler elever på yrkesprogram	25
Utveckla, bredda och förbättra det kommunala aktivitetsansvaret.....	25
Sammanfattning av utvecklingsområden	27
Utveckla matematikundervisningen	27
Fokus på språkutveckling.....	28
Främja psykisk hälsa	28
Stärka arbetet för ökad närvaro	29
Utveckla gymnasieskolans nationella program för elever i behov av anpassad lärmiljö.....	29
Bilaga	30
Förskola	30
Kartläggningsmaterial	30
Förskoleenkät	30
Behörighet.....	31
Kostnader	31
Grundskola	33

Nationella prov årskurs 3.....	33
E alla ämnen, åk 6.....	34
Gymnasiebehörighet, åk 9.....	34
Behörighet.....	34
Kostnader	35
Gymnasieskola.....	37
Genomströmning	37
Avgångselever med examen	37
Genomsnittlig betygspoäng.....	37
Behörighet.....	38
Kostnader	38
Förskolor och skolor som under läsåret 2024/25 valts ut för riktade insatser.....	40

Inledning

Följande rapport är en del av den kvalitetsredovisning som visar läget i Uppsalas kommunala förskolor och skolor. Rapporten omfattar hela huvudmannens verksamhet och visar resultat och analyser på en övergripande nivå. I kvalitetsredovisningen har varje skolform även sammanfattat resultat och analyser för respektive verksamhet, dessa rapporter är 6 till antalet och gäller förskola och pedagogisk omsorg (en rapport som innefattar den kommunala pedagogiska verksamheten för barn i förskoleåldern), förskoleklass och grundskola (en gemensam rapport), fritidshem, anpassad grundskola, gymnasieskola samt anpassad gymnasieskola. Sammantaget visas resultaten från det senaste läsåret (2024/25) med jämförelser både över tid och mellan enheter, skillnader mellan kön liksom hur Uppsalas resultat står sig i relation till nationella resultat, vilka insatser som gjorts och vad som fortsatt krävs i arbetet med att ge barn och elever förskola och skola av hög kvalitet. I denna huvudmannarapport rör sig diskussionen och analysen på övergripande nivå, men här redovisas också i korthet de resultat och analyser som återfinns i varje skolformsrapport. Skolformerna har i sin tur hämtat kunskap från de redogörelser som lämnats av varje enhet inom respektive verksamhet. För att kvalitetsarbetet verkligen ska ge effekt och göra skillnad behöver det viktiga analysarbetet ske på alla nivåer och styrkedjan sitta ihop.

Uppsalas största uppdrag

Utbildning för barn och elever är kommunens överlägset största uppdrag. I den kommunala verksamheten arbetar mer än 7 000 personer i över 100 förskolor och pedagogisk omsorg, 58 grundskolor, 5 anpassade grundskolor, 9 gymnasieskolor och 2 anpassade gymnasieskolor. För att varje barn och elev ska nå målen och utmanas i sitt lärande krävs ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete där varje nivå följer upp och analyserar sitt arbete.

I maj 2025 fanns cirka 7 500 barn i kommunal förskola eller pedagogisk omsorg. Våren 2025 lämnade nästan 2 000 elever grundskolan efter att ha avslutat årskurs 9 och drygt 1 720 ungdomar avslutade ett nationellt program inom gymnasieskolan. Totalt gick under läsåret 2024/25 cirka 35 800 barn och ungdomar i kommunal förskola och skola i Uppsala.

Förutom genom skollagen utformas utbildningsuppdraget också av de politiska mål som bestäms av kommunfullmäktige och som formuleras i styrdokumentet *Mål och budget* via de beslutade fokusmålen. I fokusmål 1 finns formuleringar med direkt bäring på utbildningsområdet: "Alla barn ska nå skolans kunskapskrav och klara gymnasieexamen" samt "Oavsett ålder ska alla få möjlighet till livslångt lärande, personlig utveckling och god livskvalitet." I sin verksamhetsplan tar utbildningsnämnden hand om målen genom att beskriva strategier och åtgärder för varje inriktningsmål.

Utbildningens organisation i Uppsala

Uppsala har en samlad utbildningsnämnd och en likaledes samlad utbildningsförvaltning. Arbetet bedrivs i ett 0–20-årsperspektiv där förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola utgör en helhet. Nämnden har ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna

verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Den samlade organisationen gör att Uppsalas utbildningsförvaltning är en av Sveriges största. I andra större kommuner har ansvaret fördelats mellan olika förvaltningar, eller mellan stadsdelar. Det finns tydliga fördelar med denna storlek; med samlade resurser blir det möjligt att göra kraftfulla insatser där de bäst behövs och det finns en både bred och hög kompetens att tillgå. Med det samlade 0–20-årsperspektivet kan blicken fokuseras på det viktigaste gemensamma uppdraget, att varje barn och elev ska klara sin skolgång och utmanas i sitt lärande, från de första stegen i förskolan till att lämna gymnasieskolan med en gymnasieexamen.

Sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete

Varje huvudman ansvarar för att systematiskt följa upp, utvärdera och utveckla sin verksamhet. Kvalitetsredovisningen är en central del i att utveckla ett sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete för den kommunala huvudmannen. För den kommunala verksamheten görs kontinuerlig uppföljning, både månadsvis och med fördjupade tertialuppföljningar. För förskola och grundskola lyfts utvalda förskolor och skolor med större utmaningar, där huvudmannen valt att sätta in särskilda insatser. Målet för arbetet är att öka likvärdigheten och förbättra kunskapsresultaten. Arbetet med de utvalda enheterna kräver både kraft och långsiktighet.

Nämnden har utarbetat en strategi för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet. Med den finns en långsiktig riktning för utvecklingsarbetet, förankrad i forskning. De analyser som getts i både skolformsrapporter och i huvudmannens kvalitetsrapport visar att det är av yttersta vikt att hålla fast vid men också komma vidare med det utvecklingsarbete som påbörjats.

Strategin baseras på fyra huvudområden:

- Systematiskt kvalitetsarbete
- Medveten resursfördelning
- Strategisk kompetensförsörjning
- Undervisningens kvalitet

Dessa fyra huvudområden och underrubrikerna är valda för att det finns vetenskaplig grund för att de påverkar kunskapsresultaten och likvärdigheten. Det systematiska kvalitetsarbetet skapar grund för att kontinuerligt förbättra verksamheten i förskolor och skolor. Medveten resursfördelning och strategisk kompetensförsörjning är verktyg för att, utifrån det som framkommit i kvalitetsarbetet, stärka förskolors och skolors förutsättningar. För att åstadkomma höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet är det avgörande att dessa tre områden inriktas tydligt på undervisningens kvalitet och vad som händer i mötet mellan barn/elev och förskola/skola.

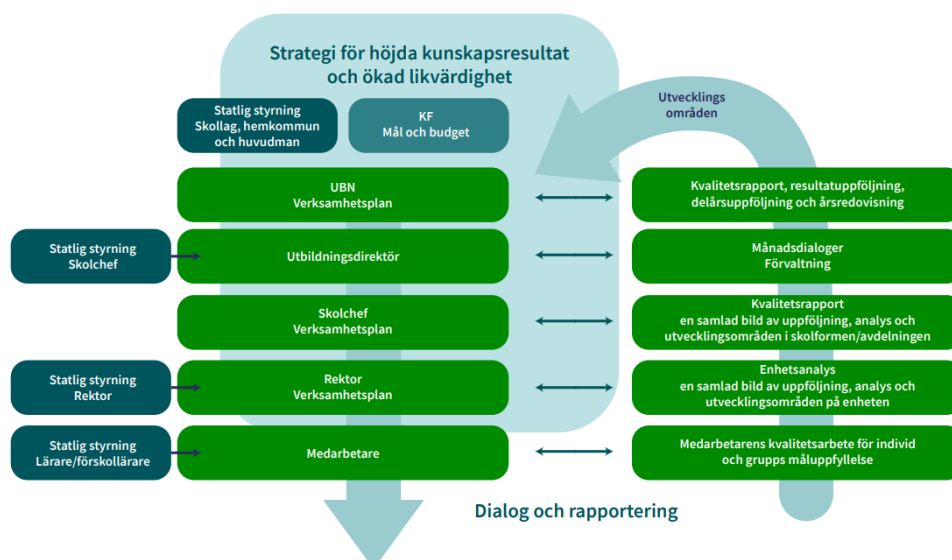
9

Arbetet med att stärka det sammanhållna kvalitetsarbetet och förbättra huvudmannens möjligheter till uppföljning sker systematiskt. Vid utskottens sammanträden redovisas kontinuerligt lägesrapporter inom de olika skolformerna. Förskola och grundskola följer en plan för särskilda teman som presenteras vid respektive utskottssammanträde.

Inom förvaltningen har varje månadsdialog ett eget tema. Förvaltningens ledningsgrupp samlas också för tematiska heldagar med fokus på kvalitetsutveckling.

Varje rektor gör en analys av den egna verksamheten och skriver en rapport. Rapporterna innehåller gemensamma frågor som inriktas på att analysera förskolans respektive skolans resultat utifrån gjorda prognoser, beskriva insatser som genomförts och effekter av dessa samt att identifiera de viktigaste utvecklingsområdena.

För varje skolform skrivs sedan en övergripande analys som är en del i denna huvudmannarapport. I den presenteras de viktigaste analyserna av årets resultat samt av de insatser som gjorts under läsåret. Utifrån de analyser som gjorts presenteras också utvecklingsområden och behov av kommande insatser. Skolformerna fattar beslut om vilka enheter där riktade insatser behöver göras för att öka måluppfyllelsen. Valet av enheter utgår från det analysarbete som gjorts i respektive skolform. Syftet med insatserna är att förbättra resultaten och i skolformernas redovisningar beskrivs närmare hur insatserna utformats. Bilden nedan illustrerar denna styrning och ledning.

Med den ovan beskrivna systematiken i arbetet blir det tydligt hur nämnden ges möjlighet att följa utvecklingen och arbetet i den verksamhet man ansvarar för som huvudman. Utifrån de redovisningar och analyser som förvaltningen tar fram skapas ett kvalitetssäkrat och väl underbyggt underlag till nämndens verksamhetsplan där beslut fattas om kommande åtgärder.

Insamling av data

För att kunna redovisa resultat på samtliga nivåer görs ett omfattande arbete med att samla in, kvalitetssäkra och redovisa data inom förvaltningen. Ett stort ansvar vilar på varje förskola och skola att de uppgifter som finns registrerade om barn, elever och personal ska vara uppdaterade och korrekta. För att det ska vara möjligt genomförs centralt inom förvaltningen en rad olika insatser under året med utbildningar, workshops och frågestunder riktade till rektorer och administrativ personal inom förskolor och skolor.

Under ett läsår görs flera större insamlingar av uppgifter som skickas vidare till statistiska centralbyrån (SCB) samt Universitets- och högskolerådet (UHR). Dessa insamlingar utgör sedan underlag till den nationella statistik som Skolverket, som statistikförande myndighet, ansvarar för. Underlagen skickas i samtliga fall in centralt från förvaltningen, efter en flerstegsprocess av kvalitetssäkring där det inledande arbetet görs i varje förskola och skola, med stöd av centralt placerade administrativa samordnare och objektspecialister.

Genom att hantera uppgifterna centralt har den kommunala huvudmannen tillgång till data på individnivå, något som främjar möjligheten att exempelvis följa utveckling över tid och göra jämförelser mellan såväl skolor som skolformer. Ett konkret exempel på detta är kartläggningsmaterialet i förskoleklass. Genom att data hanteras centralt har det blivit möjligt att inte bara kunna ta tillvara uppgifterna inom varje förskoleklass, utan att göra jämförelser mellan skolor och, inte minst, att kunna återföra resultaten till de förskolor varifrån barnen kommit.

Här följer en översiktlig presentation av de insamlingar som resulterar i nationell statistik.

Barn, elever och pedagogisk personal

Data om barn, elever och pedagogisk personal samlas in, kvalitetssäkras och skickas till SCB under hösten. Detta ger underlag till statistikuppgifter som exempelvis barngruppernas storlek i förskolan, personaltäthet och andel legitimerade lärare i verksamheterna.

Betyg grundskola och gymnasieskola

De betyg som redovisas i form av nationell statistik inom grundskola gäller terminsbetyg för årskurs 6 samt slutbetyg för årskurs 9. Dessa skickas till SCB efter läsårets slut.

För gymnasieskolan lämnas uppgifter om avgångselever kontinuerligt till universitets- och högskolerådet (UHR). Det stora flertalet lämnar gymnasieskolan i samband med läsårets slut men det är möjligt att lämna gymnasieskolan med avgångsbetyg under hela året. För de elever som går introduktionsprogram lämnas uppgifter om gymnasieintyg. UHR skickar i sin tur uppgifter till SCB.

En särskild kommentar kan ges om uppgiften andel elever med examen inom tre år. Denna uppgift har en huvudman inte möjlighet att ta fram på egen hand. Den grundas på den kull elever som påbörjar sin utbildning ett visst läsår och utgår från vilken skola eleven börjat i. Det betyder att en elev som inleder sina gymnasiestudier i en skola, men som sedan byter, kommer att räknas in i den första skolans statistik när eleven förhoppningsvis avslutar sin gymnasieutbildning efter tre år. Eftersom det är vanligt med byten även mellan huvudmän blir det en omöjlig uppgift för varje huvudman att föra statistik om dessa elever. Det gör också att uppgiften om genomströmning dröjer tills den kan presenteras på nationell nivå. Detta sker i slutet av november.

Nationella prov

Resultat på nationella prov skickas till SCB för samtliga skolformer och gäller för grundskolans årskurs 3, 6 och 9. Inom gymnasieskolan redovisas resultaten från de obligatoriska proven till SCB, det vill säga nationella prov i den högsta avslutande kursen på det program som eleven går. För grundskolans del görs redovisningen till SCB efter avslutat läsår. Inom gymnasieskolan skickas resultaten in efter varje termin.

Covidpandemin innebar ett tvåårigt uppehåll för de nationella proven. Från läsåret 2021/22 genomförs samtliga nationella prov i såväl grund- som gymnasieskola igen. Från och med läsåret 2025/26 införs digitala nationella prov vilket kommer att medföra en förändrad hantering av resultatinsamlingen.

Resultat per skolform

Nedan följer en kort sammanfattning av de analyser som gjorts av respektive skolforms resultat och insatser under året, samt vilka insatser som behövs för att utveckla verksamheterna. Där beskrivs också arbetet med riktade insatser för de enheter som särskilt valts ut. Arbetet med att välja ut enheter för riktade insatser har redovisats i tidigare skolformsrapporter.

Förskola

I förskolans rapport lyfts flera positiva resultat som visar att arbetet under året varit framgångsrikt.

Förutsättningar och resultat

Gällande förutsättningar visar analysen 2025 att Uppsala kommuns kommunala förskolor har en effektiv organisation vad gäller personalresurser, personaltäthet och kostnader. I dialog med rektorer framkommer dock att nuvarande nyckeltal kan påverka kvaliteten negativt. Försämrade strukturella förutsättningar, såsom minskad personaltäthet och ekonomiska begränsningar riskerar att påverka undervisning, arbetsmiljö och barns lärande. För att möta dessa utmaningar vidtas strategiska kompensatoriska åtgärder med fokus på ledarskap, arbetsprocesser och kollegialt lärande. Slutsatsen är att fortsatt stöd från ledningen krävs för att säkerställa kvaliteten i verksamheten under förändrade förutsättningar.

I kartläggning språk i förskoleklass har resultatet sjunkit något och är tillbaka på liknande nivå som 2022 och 2020. Resultatet för kommunal förskola har dock ett högt resultat över tid vilket kan tolkas som en effekt av långsiktiga och systematiska satsningar med flera kompetensutvecklingsinsatser kopplat till språk. Det finns ett

fortsatt behov av att utveckla undervisningen med fokus på skriftspråk, fonologisk medvetenhet och flerspråkighet.

I kartläggning matematik i förskoleklass visar resultaten en positiv utveckling mellan 2022 och 2024. Resultaten är stabila med förbättringar i lägre resultatgrupper, särskilt inom antalsuppfattning. Insatser som utbildning om undervisning i förskolan och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt bedöms ha stärkt pedagogernas kompetens.

Förskoleenkäten 2025 visar en fortsatt positiv utveckling med ökad andel positiva svar och förbättrad svarsfrekvens. Kvaliteten upplevs som mer jämn mellan enheter, och särskilt stora förbättringar syns i vårdnadshavares upplevelse av information, delaktighet och barnets sociala utveckling. Antalet enheter med mycket höga resultat har ökat, och analysen visar att tydliga arbetssätt och tydligt ledarskap är gemensamma framgångsfaktorer. Samtidigt kvarstår utmaningar på vissa enheter, särskilt kring kommunikation och delaktighet. Den övergripande nöjdheten är fortsatt mycket hög, men området förskola och hem visar fortsatt lägre resultat, vilket pekar på behovet av ett fortsatt arbete för att stärka samverkan med vårdnadshavare.

Gällande jämställdhet minskar skillnader mellan pojkar och flickor både i kartläggning i förskoleklass och i förskoleenkät. Slutsatsen är att ledningens kvalitetshöjande insatser som berör jämställdhet, delaktighet och inkludering har gett resultat.

Medarbetarundersökningen visar ett genomgående högt resultat men att utmaningar fortsatt finns kring arbetsbelastning, stress samt psykologisk trygghet/öppet arbetsklimat. En tolkning är att osäkra förutsättningar påverkar stress samt hämmar dialogen och den psykologiska tryggheten i förskolorna. Slutsatsen är att nära och tydligt ledarskap, hög delaktighet, samordnad uppföljning och långsiktighet varit framgångsrika strategier i arbetet med en god arbetsmiljö. Ledningen ser ett behov av kompenserande insatser framåt för att stärka motivationen, den psykologiska tryggheten samt förbättra känslan av ett öppet arbetsklimat.

Effekter av insatser

I årets rapport analyseras effekter av uppdraget som förste förskollärare, strategiska utvecklingsområdena undervisning i förskolan och digitalisering för lärande (2018–2023) samt insatser kopplat till barns hälsa och välbefinnande.

Utvärderingen av uppdraget som förste förskollärare visar att förskolans undervisning och den pedagogiska kvaliteten upplevs ha utvecklats på förskolor som har en förste förskollärare. Förste förskollärare har haft en central roll som förebilder och stöd, vilket lett till förbättrad undervisning, dokumentation och värdegrundsarbete. Rektorer ser en tydlig kvalitetshöjning i hela dagen, med bättre bemötande och inkluderande insatser. Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts genom nya strukturer och ökad reflektion, där förste förskollärare bidrar till kollegialt lärande och samsyn. Sammantaget upplevs pedagogernas medvetenhet och engagemang ha ökat, vilket gynnar både barnens lärande och verksamhetens utveckling.

Utvärderingen av de strategiska utvecklingsområdena 2018–2023 visar en stark positiv utveckling inom undervisning i förskolan, med ökad samsyn, didaktisk kompetens och målstyrning. Förskollärare upplever förbättrad förmåga att beskriva lärprocesser och att arbetslaget upplever i högre grad att den samlade kompetensen används, samtidigt som systematiskt kvalitetsarbete har stärkts. Digitalisering för lärande visar en mer varierad utveckling, med ökad användning av digitala verktyg för planering och

uppföljning av undervisning, men något minskad användning i undervisningens genomförande. Kompetensen att använda digitala verktyg och mediekritik har ökat.

Utvärderingar och analyser av insatser för barns hälsa och välbefinnande visar på goda resultat. Utvärdering av förskolans insats om hedersrelaterat våld och förtryck visar att deltagande förskolor ökat sin kunskap om ämnet, hur det kan ta sig uttryck i förskolan, förmågan att upptäcka barn som riskerar att utsättas samt hur man ska agera vid misstanke. Analysen av förskolans arbete med att öka barns rörelse i förskolan visar att förskolorna gjort en stor förflyttning i sitt systematiska arbete med planering av fysisk aktivitet i undervisning och utbildning. De flesta förskolor idag har eller har påbörjat arbetet med att skapa strukturer, systematik och medvetet valda arbetssätt som stimulerar barn till pulshöjande aktivitet och rörelse.

Riktade insatser för utvalda enheter

Gällande riktade insatser på utvalda enheter är slutsatsen att pågående insatser ger effekt i varierad grad, vilket synliggör behovet av olika former av fortsatta riktade insatser. NÖHRA och tvärprofessionella möten är fortsatt framgångsrika arbetssätt, dock ser ledningen ett behov av att genomföra en bredare behovsanalys vid implementeringen på enhetsnivå, där medarbetarnas perspektiv i högre grad tas tillvara. Utvecklingsbehov finns även gällande strategier för utfasning och hållbarhet över tid.

Fortsatta utvecklingsområden 2026

Undervisningsuppdraget i förskolan

- Utveckla och fördjupa stöd gällande högläsning, skriftspråk och språksamtal.
- Sprida och förankra arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck.
- Sprida och förankra arbetet med fysisk aktivitet.
- Sprida och omhänderta resultaten av utvärdering av strategiska utvecklingsområden 2018–2023.

Utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

- Fortsätta att stödja och fördjupa analysarbetet på enhetsnivå.
- Fortsätta att utveckla analys av insatser i samverkan med interna intressenter såsom barn-och elevhälsan, HR, enheten för kvalitet och uppföljning samt ekonomi.
- Utveckla former för kollegialt lärande mellan förskolor och gemensam kompetensutveckling.
- På ledningsnivå omvärldsbevaka och inventera eventuella behov gällande STEAM-undervisning i förskolan (naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, konst och matematik)

Likvärdig förskola

- Fortsätta att utveckla strategier för kommunikation med vårdnadshavare.
- Fortsätta utveckla analys av effekter gällande kompensatoriska insatser.
- Utveckla nuvarande strategier för onboarding, utfasning och hållbarhet över tid gällande enheter med riktade insatser.
- Följa upp implementeringen av Unikum närvaro och Unikum stödinsatser.
- Följa upp implementeringen av rutin för att följa upp, uppmärksamma och hantera problematisk frånvaro i förskolan.

Styrning och ledarskap

- Säkerställa kontinuitet i arbetet med barnrättsperspektivet i ledningsprocesser och på enhetsnivå.
- Stödja med kompetensutveckling i förändringsledning och ledarskap.
- Fortsätta utveckla strategier i syfte att främja en god arbetsplatskultur och psykologisk trygghet i organisationen.

Grundskola inklusive förskoleklass

Grundskolornas förutsättningar skiljer sig mycket åt både vad gäller elevunderlag och storlek på skola. Generellt har Uppsala en hög andel föräldrar med eftergymnasial utbildning men elevsammansättningen skiljer sig mycket mellan skolor. När det gäller kostnader har den kommunala grundskolan i Uppsala en av de lägsta undervisningskostnaderna i landet. Andelen legitimerade lärare är fortsatt god i våra kommunala skolor jämfört med riket.

Resultat

Uppsalas kommunala skolor fick i linje med riket en negativ utveckling i de betygsättande årskurserna läsåret 2024/25 och presterade som riket både i årskurs 6 och 9. Det finns några förklaringar till resultaten i årskurs 6 och 9 som förenar majoriteten av skolorna. Frånvaro, studiero, matematik och svenska som andraspråk (elever med utländsk bakgrund) anges av skolorna som viktiga faktorer som påverkar elevernas resultat. Oavsett orsaker är det viktigt att alla skolor äger sina resultat och sina insatser

I de lägre åldrarna ökade resultaten i de nationella proven i årskurs 3 med 3 procentenheter i matematik och 2 procentenheter i svenska. Uppsala har under flera år presterat betydligt bättre än riket.

Även studieron och tryggheten visar på en positiv utveckling. Exempelvis ökade studieron 12 procentenheter för flickor i åk 9.

Under året har statsbidraget för likvärdig skola byt namn till statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling och även fortsättningsvis kommer insatser som pekas ut i den här rapporten finansieras av det bidraget.

Framgångsfaktorer och utmaningar

Framgångsfaktorer som identifierats är ett tydligt och närvarande pedagogiskt ledarskap som prioriterar utveckling av undervisning. Det förutsätter en nära samverkan mellan skolledning, pedagogisk personal och elevhälsa där det finns goda strukturer för regelbundna möten och kollegialt lärande samt att det råder samsyn om uppdraget. Stabila förutsättningar med låg personalomsättning och stabila elevgrupper underlättar

En annan positiv faktor är undervisningspraktik som är differentierad och anpassas efter elevernas behov. Resultat följs upp kontinuerligt för att stämma av undervisningens effekt är också en viktig framgångsfaktor. Framför allt kan vi se att matematikundervisning som bygger på problemlösning, resonemang och praktiska övningar gynnar lärande och förståelse. Ett interaktivt klassrum där man ser gruppen som en tillgång för gemensamt lärande är gynnsamt för alla individer.

Att tidigt upptäcka elever med behov är viktigt så att rätt insatser sätts in tidigt. Det handlar om systematisk användning av olika kartläggningsmaterial och bedömningsstöd men också att ha goda strukturer för uppföljning och analys av resultat och ett nära samarbete med elevhälsans resurser. Tillgången på specialpedagogisk kompetens är av stor vikt.

De utmaningar vi ser i verksamheten är bland annat de förutsättningar skolor har utifrån elevsammansättning. Det är stora skillnader mellan skolor framför allt i de högre årskurserna där rörligheten i skolvalet är större och många elever med bättre socioekonomiska förutsättningar väljer en friskola, men också i de lägre årskurserna där boendesegregationen får stor effekt. I skolor med hög elevomsättning påverkas kontinuitet och gruppdynamik.

Personalsituationen är förhållandevis god i våra grundskolor med det finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare i flera praktiska estetiska ämnen. Det råder också brist på speciallärare med inriktning matematik.

Frånvaron minskar generellt men vi ser en ökad frånvaro bland flickor, särskilt i årskurs 6, som tros vara kopplat till stress och psykisk ohälsa. Frånvaron när den överstiger 20 procent påverkar möjlighet att nå målen.

Fortsatta insatser

De områden som prioriteras för fortsatta insatser är att minska frånvaron, förbättra studieron samt utveckla undervisningen i matematik och svenska som andraspråk. Flera av dessa utvecklingsinsatser knyter an till varandra.

Det främjande arbetet är viktigt för att komma tillrätta med frånvaron. Det handlar om organisation och systematik, skapa goda lärmiljöer där det råder trygghet och delaktighet. Skolorna behöver utveckla sin analys om vilka undervisningssituationer, liksom otrygga miljöer som riskerar skapa en ökad frånvaro mer än andra och försöka hitta åtgärder för detta.

Forskning och beprövad erfarenhet har visat vad som behövs för att öka den upplevda studieron i klassrummet. Främst behöver man arbeta med att stärka arbetet med en strukturerad och varierad undervisning men också motverka kränkningar och främja tillitsfulla relationer. Utveckling av undervisningspraktiken så att elever möts där de befinner sig och får rätt stöd gör att studieron förbättras och frånvaron sjunker.

Nedan beskrivs ett urval av de planerade insatserna:

- Fortsätta arbetet med att stärka hela kedjan från tjänsteplanering till schemaläggning och frånvarorapportering samt att utveckla skolornas arbete med att uppmärksamma och tidigt agera på frånvaro.
- Stärka de operativa insatserna vid problematisk frånvaro.
- Fördjupad analys av begreppet studiero samt vad som orsakar brister i studiero.
- Fortsatta kompetensutvecklingsinsatser av matematikutvecklarna till skolor både generellt och riktat i syfte att utveckla undervisningen samt att öka intresset för matematikutveckling i högstadieskolor.
- Kartlägga elevers resultatutveckling i matematik genom grundskolan samt att undersöka hur studieron påverkar undervisningen.
- Fortsatta kompetensutvecklingsinsatser av kompetensteamet i svenska som andraspråk där fokus läggs på lågstadielärare som får ett utbildningspaket med stöd av nationellt centrum för svenska som andraspråk.

Riktade insatser för utvalda skolor

Arbetet fortsätter med att arbeta kompensatorisk med riktade insatser för utvalda skolor. Årligen följs urvalet upp och målet är att insatsen ska vara långsiktig. Det betyder också att samma nio skolor får fortsatta insatser under läsåret 2025/26. Tilldelning av medel från kunskapsbidraget ska spegla behoven av utveckling. Skolor arbetar systematisk med sin analys och använde det nationella kvalitetssystemets framgångsfaktorer för att dra slutsatser om utvecklingsbehov.

Fritidshem

Resultat

En nationell målsättning är att varje elev i fritidshemmet får en meningsfull fritid och en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt ger en god grund för fortsatt utveckling.

I Uppsala kommun har vi många fritidshem och deras förutsättningar och kvalitet skiljer sig åt mellan enheterna. Det vi kan se är att när det finns ett gott ledarskap (rektor) som arbetar systematiskt för ett samarbete mellan fritidshem och skola ger det en ökad kvalitet i fritidshemmets egen verksamhet.

Elevenkäter och analyser i skolornas verksamhetsplaner visar att eleverna i Uppsala kommuns fritidshem i de allra flesta fall känner sig trygga, trivs och att de erbjuds en meningsfull fritid.

Samverkan, organisation och struktur är något som lyfts som utvecklingsområde på några fritidshem och som styrkor på andra.

En tydlig organisation där samverkan sker mellan skolans fritidshem och undervisande lärare lyfts som framgångsfaktorer. Andra framgångsfaktorer som lyfts är elevernas delaktighet i undervisningen.

Fortsatta insatser

Det finns ett generellt fortsatt utvecklingsområde att anpassa förutsättningar och arbetsmetoder till uppdraget. Utbildningsinsatser som stödjer skollärarna i det arbetet behöver prioriteras för att skapa en likvärdighet.

Inför detta läsår har vi därför identifierat följande insatser:

- Höja kompetensen hos personal i fritidshemmet och öka andelen legitimerade lärare
- Öka kvaliteten i våra fritidshem
- Öka likvärdigheten i våra fritidshem

Anpassad grundskola

Anpassad grundskola har arbetat fokuserat med utveckling av lärares bedömningskompetens med särskilt fokus på inriktning mot utbildningsväg ämnesområden. Arbetet har gett resultat och lärares bedömningskompetens har höjts, vilket iakttagits i diskussioner mellan lärare, dialogsamtal med lärare och i det formativa bedömningsarbetet, men behöver fortfarande utvecklas och fortsätta att

arbetas kontinuerligt med inom skolformen. Då kunskapsresultaten förvisso höjts något, är det inte rimligt att dra några slutsatser med hjälp av dessa ännu.

Utveckling av ledarskapet hos samtliga medarbetare, har varit en utgångspunkt som insats för att komplettera kompetensen gällande bemötande, relationsskapande, tillgänglig lärmiljö och lektionsdesign. Fortbildningen "Stöd för ledarskap" har gett lärare verktyg för tydligare ledarskap. Fokus på lärares dubbla roll (ledarskap för elevassistenter såväl som elever) har förbättrat samarbetet mellan lärare och elevassistenter.

Anpassad grundskolas elevhälsa har sedan 2019 varit organiserat i ett centralt elevhälsoteam som samarbetar med samtliga skolor inom skolformen. Sedan starten har elevantalet vuxit med mer än hundra elever och nya behov av organisation identifierats. Elevernas och skolornas behov av elevhälsostöd har förändrats i både omfattning och arbetssätt för elevhälsan. Arbete med att anpassa elevhälsan till skolornas behov pågår.

Anpassad grundskolas elever har något högre frånvaro än grundskolans elever. Dock är den oanmälda frånvaron mycket låg för hela skolformen.

Frånvaron bland elever i årskurs 1–6 är till största del kopplad till elevernas medicinska hälsotillstånd och diagnoser. Detsamma gäller för högstadiееlever som har sin undervisning i Brantingsskolan. Samtliga elever läser inriktning ämnesområden här. I Årsta anpassad grundskola, där frånvaron är något högre än för de övriga anpassade grundskolorna, läser samtliga elever årskurs 1–9 inriktning ämnesområde med undantag för en elev. Här ingår 23 elever med flerfunktionsnedsättning. Här är kopplingen till elevernas medicinska hälsotillstånd särskilt tydlig. I Östra Stenhagen anpassad grundskola går sex elever med flerfunktionsnedsättning.

Resultat

Eleverna har övervägande godtagbara kunskaper och väldigt liten andel har mer än godtagbara kunskaper både när det gäller utbildningsväg ämne och ämnesområde. Dock kan en liten ökning iakttagas för elever som läser mot ämnesområden. Resultaten i ämnen har även de ökat i matematik och svenska. Däremot har resultaten sjunkit inom idrott och hälsa.

Fortsatta insatser

Frånvaro/närvaroarbete

- Arbetet förstärks via ett tydligare främjande och förebyggande arbete i samarbete med närvarokoordinator. Närvarokoordinatören blir en strategisk resurs som stärker skolans förmåga att agera snabbt, samlat och med elevens bästa i fokus.
- Elevhälsan arbetar systematiskt tillsammans med närvarokoordinator och skolledning för att stärka personalens medvetenhet och kompetens i närvaroarbetet.

Bedömning

- Skolformen har tagit fram bedömningsmatriser för ämnesområden, som skolorna kommer att arbeta med under läsåret, som ett stöd i bedömningsarbetet.

- Den anpassade grundskolan i Uppsala har fått ett statsbidrag från SPSM för att undersöka om läsverktyget Lexplore kan underlätta för skolformen att bedöma och identifiera elevers läsutveckling.
- Skolformen fortsätter att utveckla och anpassa lärares bedömningskonferenser så att utformning och innehåll blir verkningsfullt för lärares bedömningskompetens.

Läsfrämjande insatser

- Användande av screeningverktyget Lexplore.
- Läsfrämjande insats inom ramen för biblioteksutveckling. Samtliga anpassade grundskolor planerar att:
 - delta i nätverk för skolbibliotekarier/ansvariga skolbibliotek.
 - genomföra uppföljande diskussioner om skolornas uppdrag på områdesmöten.
 - delta i föreläsning om läsfrämjande arbete på UKUS25.
- Varje anpassad grundskola upprättar en lokal biblioteksplan som är klar i december 2025.

Gymnasieskola

Varje elev oavsett skoltillhörighet eller program är vårt gemensamma ansvar. Alla elever ska kunna nå sina mål. Utifrån det arbete som bedrivits under flera år vet gymnasiet att det är viktigt att hålla i, hålla ut och hålla fokus på det som gör skillnad för eleverna. Vårt mål är att 100 procent av eleverna ska lyckas nå sina mål.

Inför läsåret 2024/25 hade gymnasiet särskilt fokus på GY25, elevernas lärande, närvaro och välmående. Detta fokus gällde för alla skolor och skolans samtliga professioner.

Vi fortsätter med det som fungerar och vi skruvar på det vi redan gör för att bli ännu bättre.

Vi kan se att det finns variationer i närvaro, trygghet och betyg mellan program inom samma skolenhet. En skola med samma rutiner och kompetens kan ha olika resultat på olika program. Vi ska fortsätta att arbeta med systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer för att synliggöra och utveckla våra verksamheter så att alla elever kan få nå sina mål.

Resultat

Elevernas examensgrad och elevernas upplevda trygghet ökade på de flesta av våra enheter, eller fortsatte att ligga högt, och spridningen mellan våra enheter har minskat. Frånvaron ligger ganska oförändrad men den oanmälda frånvaron har minskat.

När det gäller våra medarbetare ser vi en fortsatt positiv trend inom samtliga index i medarbetarundersökningen.

Gymnasiet har även haft ett mål att öka kvaliteten på yrkesprogrammen och öka andelen elever som läser på yrkesprogram. Till läsåret 2024/25 ökade andelen elever som sökte till ett yrkesprogram något.

Fortsatta insatser

Inför läsåret 2024/25 hade gymnasiet särskilt fokus på GY25, elevernas lärande, närvaro och välmående. Detta fokus gällde för alla skolor och skolans samtliga professioner. Då

gymnasiet sett att det är viktigt att hålla i, hålla ut och hålla fokus på det som gör skillnad för eleverna så kommer vi att fortsätta med fokus på GY25, elevernas lärande, närvaro och välmående. Då vi sett att många elever har svårt med matematik så kommer vi även ha ett särskilt fokus på detta ämne läsåret 2025/26.

Systematiskt kvalitetsarbete är grunden för vårt utvecklingsarbete. Vi ska fortsätta att arbeta med systematiskt kvalitetsarbete på individnivå, enhetsnivå och central nivå.

Vi fortsätter arbeta med medveten resursfördelning så att vi lägger mest resurser där de behövs som mest och vi ska arbeta med strategisk kompetensförsörjning för att öka kompetensen inom de områden där vi har sett att vi behöver bli starkare.

Gymnasiet har sett att det är viktigt att hålla i, hålla ut och hålla fokus på det som gör skillnad för eleverna. Vi fortsätter därför med våra processer från föregående år men skruvar på hur vi gör det.

Anpassad gymnasieskola

I den anpassade gymnasieskolan Uppsala AG ökade antalet elever från föregående läsår. Det totala antalet medarbetare ökade också totalt. Andelen högskoleutbildade lärare är högre än rikets genomsnitt. Kostnaderna för lokalerna är högre än genomsnittet i riket och kan bero på att verksamheten är förlagd fysiskt på två platser. Kostnaderna för undervisningen är lägre än genomsnittet i riket samtidigt som ersättningen för eleverna har ökat.

Resultat

Ett antagande när det gäller elevernas frånvaro är att den är mer omfattande än vad som anges i diagrammet. Det har funnits svårigheter med att rapportera in frånvaron i det administrativa systemet Skola 24. Verksamheten kommer att påbörja ett arbete med gymnasiets närvarokoordinator under hösten 2025.

Svarsfrekvensen på elevenkäten har ökat nämnvärt. Trygghetsteamet som bildades har haft svårt att mötas. Trots detta så känner sig eleverna mer trygga än föregående läsår. Tryggheten i klassrummet är dock sämre.

Alla elever som gick inom de nationella programmen hade en APL-plats och det är första gången som det kunnat genomföras. Förhoppningen är att ju fler elever som får möjlighet att genomföra APL ju fler elever kan komma att få en anställning efter avslutad anpassad gymnasieskola.

När det gäller jämställdheten mellan flickor/pojkar så har två av de tre programmen som är förlagda till Jälla AG en övervägande andel inskrivna pojkar eller endast pojkar förutom programmet för skog, mark och djur där det har varit något fler flickor. På Fyris AG var det endast en pojke inskriven på det estetiska programmet, dubbelt så många pojkar som flickor inskrivna på programmet för administration, handel och varuhantering. På de övriga två programmen var det lika många flickor som pojkar inskrivna.

Utifrån en utvärdering som personalen inom anpassad gymnasieskola genomförde i juni kan det utläsas att det inte finns en enad uppfattning om vad systematiskt kvalitetsarbete är och det saknas en samsyn kring detta. Utvärderingen om hur det har fungerat med utbildningen och implementeringen av lärportalen Unikum var fortsatt mycket positiv vilket visar på att förstelärarna har genomfört en uppskattad och meningsfull utbildning för medarbetarna. Att använda samma system inom hela den

anpassade gymnasieskolan uppfattades som positivt och även att det är samma system inom anpassad grundskola, något som är till stor hjälp vid övergångarna för eleverna. Systemet bidrar till en samsyn och likvärdighet när det gäller dokumentation och betyg/bedömning av elever.

Utbildningen till speciallärare, som numera finansieras med statsbidrag, löper under tre år på halvfart (50%) och medför att lärarna arbetar 50 procent och studerar 50 procent. Fyra av lärarna kommer att börja år ett, två av lärarna kommer att börja år två och två av lärarna börjar år tre läsåret 2025/26. Två lärare utbildar sig till yrkeslärare på samma sätt med statsbidrag varav en börjar år ett och en börjar år två. Även yrkeslärarutbildningen är treårig. Verksamheten organiseras så att det blir möjligt för lärarna att genomföra sina studier. Det har även rekryterats fler utbildade speciallärare till verksamheten.

Fortsatta insatser

- Att i olika sammanhang beskriva och praktiskt genomföra insatser som bidrar till att det skapas en samsyn kring vad som är ett systematiskt kvalitetsarbete inom verksamheten där frågorna: Vart är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det? ägs av alla gemensamt och att alla medarbetare vet vad systematiskt kvalitetsarbete innebär.
- Att fortsätta utbildning i systemet Unikum med fokus på lärlogg och betyg/bedömning, utvecklingssamtal och där förstelärarna ansvarar för implementeringen av detta.
- Att fortsätta att uppmuntra lärare med legitimation och minst tre års arbetslivserfarenhet att studera till speciallärare då det numera är möjligt att söka statsbidrag för detta.
- Att vid rekrytering anställa fler speciallärare.
- Att skapa förutsättningar för elever att svara på elevenkäten genom att fortsätta utveckla bildstödet och att kartlägga orsakerna till att eleverna inte känner sig motiverade av undervisningen så att de vill lära mer och att de upplever att det är lugn och ro på lektionerna.
- Att fortsätta arbetet med att öka och upprätthålla det antal platser inom kommunal verksamhet för de elever som läser ett nationellt program och ska genomföra APL.

Jämställdhetsanalys

Varje skolform gör en analys av resultaten för flickor och pojkar i ett jämställdhetsperspektiv. För att tydliggöra 0–20-årsperspektivet görs också en kort sammanfattning av dessa resultat och analyser integrerat i huvudmannens kvalitetsrapport.

Jämställd trygghet

När det gäller den upplevda tryggheten i förskolan så är skillnaderna låga mellan flickors respektive pojkars vårdnadshavares enkätsvar.

I grundskolan är skillnaderna mellan flickors och pojkars upplevda trygghet något större, framför allt i de högre årskurserna. Generellt har andelen eleven som känner sig trygga höjts. I årskurs 9 anger 95 procent av pojkarna att de känner sig trygga i skolan jämfört med 93 procent av flickorna. Även för elever som anger ”annat” som kön har resultaten förbättrats men ligger fortfarande klart under flickor respektive pojkar (72 procent positiva). Spridningen mellan skolorna har också minskat vilket tyder på ett medvetet arbete ute på skolorna på att uppmärksamma och åtgärda otrygghet. Elever i de yngre åldrarna upplever sig något tryggare än de äldre och pojkar är något tryggare än flickor. Andelen elever som känner sig trygga i skolan förändras mycket litet över tid och Skolverkets nationella jämförelser i årskurs 5 och 8 visar att Uppsalas skolor är tryggare än genomsnittet. När det gäller anmälda kränkningsärenden i ärendehanteringssystemet DF respons är pojkar mer förekommande än flickor. De vanligaste orsakerna till att en anmälan görs är av fysisk eller verbal karaktär. Omställningar av olika slag skapar ofta otrygghet innan det nya satt sig. Det märks vid stadiabyten, personalbyten och där det finns elevgrupper som har stora förändringar i elevflöden. I årskurs 6 där många elever byter skola och det sätts ihop nya klasser ökar otryggheten fram för allt hos flickor.

Tryggheten har ökat även i gymnasieskolan. Trygghetsarbetet handlar både om att ha tydliga rutiner i klassrummet samt att arbeta med relationer och attityder. De flesta gymnasieskolor använder idag fasta klassrumsplaceringar för eleverna så att ingen elev ska behöva känna oro för var hen ska sitta i klassrummet. Elevernas upplevda trygghet har ökat och skillnaderna mellan enheterna har minskat sedan föregående år. Enheterna ligger nu ganska samlade när det gäller elevernas upplevelse av trygghet på skolorna.

Både elevernas upplevda trygghet och elevernas upplevda studiero har ökat något och skillnaden mellan kvinnor och män är väldigt liten. Elever som anger ”annat” på frågan om kön känner sig i högre utsträckning otrygga men resultatet har förbättrats påtagligt när det gäller huruvida man känner sig trygg i sin klass. Gymnasieskolan har arbetat aktivt med att förbättra trygghetskänslan för denna elevgrupp och arbetet ser ut att ha burit frukt.

Det finns generellt en hög trygghet för både flickor och pojkar på aggregerad nivå i kommunens förskolor och skolor. Tryggheten är som högst och mest jämställd i förskolan, sjunker och blir något mindre jämställd i grundskolan, framför allt i de högre årskurserna, för att återigen öka i gymnasieskolan.

Jämställda kunskapsresultat

I förskolan har skillnaderna mellan pojkar och flickors resultat i både språk och matematik jämnats ut sedan 2021. I språk ligger flickor fortsatt något högre än pojkar medan pojkarna nu gått om flickor i matematik.

I grundskolan syns skillnader mellan flickors och pojkars resultat redan i lågstadiet, framför allt när det gäller språk. I förskoleklassen är det en högre andel pojkar än flickor som bedöms behöva stöd. På nationella proven i årskurs 3 är andelen flickor som klarat alla delprov i svenska närmare 8 procentenheter högre än pojkar, 81,7 procent jämfört med pojkarnas 74,1 procent. Skillnaden könen emellan har varit tämligen konstant de senaste fem åren. Likaså är det en högre andel flickor som klarar de nationella proven i svenska i årskurs 6 (97 procent jämfört med 92 procent). Skillnaderna mellan könen finns också när det gäller andel godkända i alla ämnen i årskurs 6, tyvärr både flickors och pojkars resultat sjunkit något de senaste två åren. När det handlar om specifika ämnen är matematiken det ämne som flest elever, oavsett kön, inte når godkänt i. En oroande trend, även nationellt, är att flickorna tappar i resultat över tid. Matematikängslan som skapas tidigt i åldrarna är också en bidragande orsak till att allt fler elever tappar motivation till matematikämnet och att de inte tror sig om att kunna utvecklas. Flickors bristande självkänsla verkar vara en förklaring till att just flickors resultat sjunker.

Det trendbrott för årskurs 9 som fanns 2022–2023, har nu återkommit, med en högre andel pojkar än flickor som blivit behöriga till gymnasieskolan. Skillnaden mellan könen är nu liten. Det här utgör samma mönster som man kan se i riket. I riket har man noterat att det framför allt är flickor med svensk bakgrund som står för tappet, och att det inte är kopplat till socioekonomiskt index utan är ett fenomen som finns i alla samhällsgrupper. När det gäller meritmedelvärde kvarstår däremot skillnaden mellan flickor och pojkar. Flickornas resultat ligger fortfarande långt över pojkarnas även om pojkarnas resultat höjts något (245 jämfört med 228). En uppdelning av elevgruppen i nyanlända, elever som läser svenska som andraspråk och elever som läser svenska visar att det främst är nyanlända flickor som presterar bättre som grupp.

Det ämne i grundskolan som har lägst andel elever som klarar målen är svenska som andraspråk. Skillnaden mellan flickor och pojkar minskade jämfört med förra året. Flickor ligger dock fortfarande nästan procentenheter över pojkarnas resultat vad gäller betyg i årskurs 9. I de nationella proven för årskurs 9 återfanns däremot ingen skillnad mellan pojkar och flickor, något som kan antyda att flickor bedöms mer positivt än pojkar.

De skillnader som beskrevs i jämställdhetsanalysen för gymnasieskolan förra året kvarstår. I gymnasieskolan får kvinnor i större utsträckning än männen högre betyg på kursen än de hade på det nationella provet, vilket skulle kunna tyda på att vissa av skillnaderna i resultat inte är verkliga skillnader i kunskaper. Det finns en fortsatt skillnad mellan könen vad gäller att ta examen inom tre år men avståndet mellan könen har fortsatt att minska. När det gäller andel avgångselever med examen har skillnaden mellan flickor och pojkar helt försvunnit men flickorna har fortfarande en högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna.

Jämställd närvaro

Närvaro i förskolan har stor betydelse för barnets fortsatta kunskapsutveckling och skolgång. Förskolans arbete med att definiera vad som är problematisk frånvaro samt hur rutiner för uppföljning ska se ut med stöd av närvarosystemet Unikum närvaro har

fortsatt. Genom att utveckla månadsvis uppföljning av närvaro i förskolan kommer man att kunna rikta insatser för ökad närvaro också utifrån ett könsperspektiv.

I grundskolan har den totala frånvaron fortsatt sjunka sedan toppåret 2021/22 och ligger nu på 9,5 procent, något som motsvarar frånvaron före pandemin. Flickor har högre frånvaro än pojkar och skillnaden återfinns framför allt i de högre årskurserna. Att flickors frånvaro är fortsatt hög på högstadiet förklaras ofta med stress och psykisk ohälsa. En närmare analys visar att det finns en grupp flickor som trots hög frånvaro klarar skolan ganska väl avseende meritmedelvärde. Statistiken visar också att andelen flickor med frånvaro över 40 procent är högre än pojkar och att många av dessa inte klarar gymnasiebehörigheten. Dessa flickor har också ofta svårt att nå målen i matematik. Förklaringar till detta behöver utredas vidare

Den totala frånvaron i gymnasieskolan har fortsatt att minska. Generellt ligger kvinnornas frånvaro på en något högre nivå än männens. Sedan tidigare förklaras flickornas ökade frånvaro med en större psykisk ohälsa.

Sammanfattning och analys av genomförda insatser

Liksom tidigare har arbetet under det gångna läsåret utgått från de lärdomar som dragits från föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete. De utvecklingsområden som framträdde i analyserna har lett till insatser och åtgärder på varje nivå i styrkedjan. I sina enhetsanalyser redovisar varje förskola och skola det arbete som gjorts och i respektive kvalitetsrapport beskrivs insatserna på skolformsnivå. De skolformsvisa analyserna utgör i sin tur byggstenarna för analyserna och insatserna på övergripande nivå. För att kvalitetsarbetet verkligen ska ge effekt och göra skillnad behöver det viktiga analysarbetet ske på alla nivåer och styrkedjan sitta ihop.

Här sammanfattas bilden av de åtgärder som togs fram i huvudmannens kvalitetsrapport föregående år och som sedan dokumenterades i nämndens verksamhetsplan.

Fortfarande är det viktigt att tydliggöra att även om positiva resultat av de insatser som påbörjats och genomförs börjar visa sig inom flera områden måste de insatser som görs på central nivå få tid att verka och därmed ge den fulla efterfrågade effekten.

Kontinuerlig uppföljning för att utveckla undervisningens kvalitet

Varje enhet måste äga sina resultat och sina insatser. Träffsäkra analyser behöver göras för att kunna stärka insatser som påverkar undervisningens kvalitet och höja kunskapsresultaten. Den kontinuerliga uppföljningen riktas både mot att följa varje elevs kunskapsutveckling och att följa upp vilka insatser som påverkar undervisningens kvalitet.

Förskolans årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet innehåller datadriven analys, skriftlig dokumentation och uppföljning via dialoger. I analysarbetet används rektorers enhetsanalyser, underlag från kvalitetsdialog mellan rektor och områdeschef, resultat från kartläggning i språk och matematik i förskoleklass, förskoleenkät, medarbetarundersökning samt nyckeltal. För att fånga vad som är verksamt i att utveckla undervisningens kvalitet används också gemensamma analysseminarier för både ledningsgrupp och rektorer. En utvärdering av förskolans strategiska utvecklingsområden 2018–2023 har genomförts och visar på en generellt stark positiv utveckling inom området undervisning, med bland annat ökad kunskap och samsyn om undervisningsbegreppet.

Grundskolans analysarbete följer också ett årshjul där såväl resultat som utvecklingsområden analyseras och följs upp. Detta sker i form av dialoger och gemensamma workshops. Som en del i uppföljningen genomför verksamhetsområdeschefer halvdags skolbesök för att undersöka undervisningspraktik, undervisningens kvalitet och enhetens systematiska kvalitetsarbete. Underlag som används är kartläggningsmaterial, bedömningsstöd i årskurs 1, bedömningar i Unikum, elevenkäter, betyg och resultat på nationella prov samt frånvaroanalyser. Ett annat inslag är den analys som görs av vilka elever som löper risk att inte klara målen och vilka insatser som krävs för dessa, ett underlag som tas fram för varje skola.

Gymnasieskolans årshjul innehåller liksom för övriga skolformer kontinuerliga dialoger och uppföljning av resultat, skolornas kvalitetsarbete och utvecklingsområden. Underlag som används är bland annat examensprognoser, elevenkäter, föräldlingsvärden, frånvaro, betyg och skillnader mellan resultat på nationella prov och

kursbetyg. Analyserna görs både på enhetsnivå och gemensamt inom skolformen, bland annat med en gemensam analysdag för samtliga skolledare inom gymnasieskolan.

I månatliga uppföljningar med varje avdelning/skolform har strategier och aktiviteter redovisats och diskuterats utifrån det planerade årshjulet. Genom detta kontinuerliga arbete blir det möjligt att både fokusera på aktuella frågor och att arbeta tematiskt med olika områden.

Stärka det kompensatoriska arbetet

Det kompensatoriska uppdraget innebär arbete för att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. För att stärka enheter med större utmaningar har arbetet fortsatt med att rikta resurser dit där de behövs som bäst och där tillskottet kan göra störst skillnad.

Förskolan har sedan 2022 tillsatt förste förskollärare med särskilt likvärdighetsuppdrag för utvalda enheter. Under 2025 har förskolans ledning genomfört en kvalitativ utvärdering av insatsen. Genom utvärderingen har en bild framträtt av vilka effekter förste förskolläraryupdraget har gällande utvecklingen av utbildningen samt att identifiera behov av eventuella förbättringsområden. Förste förskollärare framhåller att planerad undervisning sker oftare och är mer genomtänkt. Detta har lett till att barn delas in i mindre grupper så att fler får ta plats och att undervisningen har en röd tråd genom projekt. Rektorerna vittnar om en förfinad undervisning både inne och ute, med ett bättre bemötande av barnen. De ser att undervisningen är mer planerad, att lokaler och miljöer utnyttjas bättre, och att didaktiska planeringar följs. Leken har fått större plats i undervisningen. Det har blivit färre enskilda åtgärder för individuella barn och fler insatser i grupp, med ett tydligt fokus på inkludering och anpassningar för barn i behov av särskilt stöd. Rektorerna betonar att förste förskollärarens närvaro och stöd gör att pedagogerna blir tryggare i sitt ledarskap och mer närvarande med barnen. De ser att hela dagen har fått en högre kvalitet.

I grundskolan görs urvalet av utvalda skolor för riktade insatser utifrån en viktad sammanställning av nyckelfaktorer. Jämfört med startåret 2021 visar de flesta skolor en positiv utveckling i förhållande till nyckelfaktorerna. När insatsen inleddes var det sammanvägda indikatorn för att delta i satsningen 70 procent eller mindre. I dag har lite drygt hälften av skolorna värden över 70 procent. Under året har uppföljningen omarbetats och stärkts. Skolornas områdeschefer har knutits starkare till respektive skola och håller nu kontinuerliga uppföljningar med varje enskild skola under delvis nya former. Tidigare handlingsplaner och resultatrapporter har ersatts med dialoger och den årliga skriftliga verksamhetsplanen.

Fördelningen av kunskapsbidraget (statsbidrag) i grundskolan är en viktig del i arbetet med att kunna arbeta kompensatoriskt. En utmaning i verksamheten är de förutsättningar skolor har utifrån elevsammansättning. Det är stora skillnader mellan skolor framför allt i de högre årskurserna där rörligheten i skolvalet är större och många elever med bättre socioekonomiska förutsättningar väljer en friskola, men också i de lägre årskurserna där boendesegregationen får stor effekt. I skolor med hög elevomsättning påverkas kontinuitet och gruppdynamik.

De stora kommunala gymnasieskolorna är populära och har högt söktryck vilket gör att det krävs höga betyg för att komma in på skolorna. Målet är att minska skolsegregationen men skolvalssystemet försvårar arbete med fördelningen av elever mellan skolorna. När det gäller de elever som inte blivit behöriga till ett nationellt

program och som påbörjar sin utbildning på ett introduktionsprogram ligger Uppsala fortfarande klart under riksnivå vad gäller genomströmning. Under året har gymnasieskolan sett över möjligheten att arbeta mer strategiskt med vilka grundskoleämnen som ska erbjudas eleverna på introduktionsprogram och arbetat med att säkerställa att betygen som sätts i dessa ämnen är hållbara. Av de elever på introduktionsprogrammen som blir behöriga till nationella program är det en låg andel som får plats på en kommunal skola, då meritpoängen på de kommunala skolorna ofta är höga, vilket betyder att eleverna från introduktionsprogrammen har svårt att komma in på nationella program i kommunala skolor, något som omöjliggör insatser för att dessa elever ska lyckas i högre utsträckning.

Tidiga insatser

För att varje elev ska kunna nå målen är det centralt att de behov som finns fångas upp redan för de allra yngsta eleverna och att rätt stöd ges så tidigt som möjligt.

I grundskolan har fortbildningsinsatser kopplade till bedömningsstödet i årskurs 1 genomförts med skolledare för att förtydliga uppdraget. Detta har fått en positiv effekt på genomförande ute i skolorna. Läsverktyget Lexpire som komplement till bedömningsstöd används i mer än hälften av skolorna, och insatserna kopplade till matematiken har fått positiv effekt. Exempel på framgångsfaktorer vad gäller stöd inom matematik är undervisning med två lärare i klassrummet där en fokuserar på elever som behöver stöd och ”preteaching” – där speciallärare eller annan pedagogisk personal förbereder elever på moment för att kunna hänga med vid klassens genomgång. Arbetet går vidare med bedömning av vilka elever som är i behov av stöd i olika form samt hur samrådet mellan specialpedagogisk kompetens och undervisande personal kan stärkas upp.

Resultaten i nationella prov har fortsatt att utvecklas positivt i både svenska och matematik i årskurs 3. Skolor som visar goda resultat har goda strukturer för att upptäcka och sätta in tidiga insatser. Skolorna präglas också av goda strukturer för att arbeta med intern resursfördelning och strukturer för uppföljning och analys. De har förmåga att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla elever. Rektor skapar goda förutsättningar för samverkan inom skolan mellan personal där pedagogiska frågor står på agendan. Samverkan med fritidshem och skola är en annan framgångsfaktor.

Andelen lärare med specialpedagogisk kompetens har ökat både i förskoleklass och årskurs 1–3. I förskoleklass svarar 79,6 procent av rektorerna att de i ganska eller stor utsträckning har tillgång till specialpedagogisk kompetens, och för årskurs 1–3 är motsvarande siffra 87,7 procent.

Språkutveckling och matematik

Ett fortsatt fokus och resursförstärkning ges i förskola och grundskola för utvecklingen i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Språkutveckling – svenska och svenska som andraspråk

Återkopplingen till förskolan av kartläggningsmaterialet från förskoleklass är en etablerad och viktig del av förskolans systematiska kvalitetsarbete. Resultatet för kommunal förskola har ett högt resultat över tid, även om årets resultat var något lägre, vilket kan tolkas som en effekt av långsiktiga och systematiska satsningar med flera kompetensutvecklingsinsatser kopplat till språk.

Det är viktigt att elever som har rätt att läsa enligt kursplan svenska som andraspråk och får den möjligheten. Andelen elever som det fattas beslut om att läsa enligt kursplan svenska som andraspråk har ökat i de lägre åldrarna. Antalet elever som läser enligt kursplan svenska som andraspråk i årskurs 3 har ökat från 7 procent till 15 procent, vilket tyder på att insatsen gett effekt.

I de lägre åldrarna har det specifikt uppmärksammats att det ofta är svårt att organisera för både svenska och svenska som andraspråk, framför allt där elevantalet i den sistnämnda gruppen är liten. Ämnet prioriteras inte vid resurssättning som önskat. Det finns också en osäkerhet i att undervisa i svenska som andraspråk. Lärare har ofta legitimation i ämnet men saknar kompetens att undervisa i det. För låg- och mellanstadieskolor som satsat på att organisera för parallell bemanning i såväl svenska som andraspråk och svenska syns en positiv utveckling i kunskapsresultaten.

Matematik

För förskolans del är resultaten i matematik stabila med förbättringar i lägre resultatgrupper, särskilt inom antalsuppfattning. Insatser som utbildning om undervisning i förskolan och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt bedöms ha stärkt pedagogernas kompetens.

Resultaten i årskurs 3 fortsätter att stiga, medan de i årskurs 6 och 9 ligger kvar på ungefär samma nivåer som förra året. Liksom i riket syns en trend att flickor tappar i kunskaper och störst skillnad är det i årskurs 6.

För de skolor som medverkat i grundskolans satsning på matematikutvecklare syns en positiv effekt på resultat både på kort och lång sikt. Förutom förbättrade resultat har insatsen också medfört ökat intresse för matematik, och bättre strukturer för utveckling på skolorna. Av de 10 skolor som slutfört insatsen, har 7 visat på en resultatökning. I de skolor där resultaten inte förbättrats har skolorna inte hållit i satsningen efter att handledningen avslutats utan man har valt att satsa på något annat eller att det saknas strukturer på skolan för att hålla i utvecklingen. Att hålla i och hålla ut är av största vikt för att effekten ska bestå. Det är nu flera nya skolor med högstadier som anmäler intresse att delta i den fördjupade satsningen.

Främja närvaro

På såväl skolformsnivå som på övergripande förvaltningsnivå är det tydligt hur viktigt det är med en fortsatt kraftsamling för närvaro. Att arbeta vidare för ökad närvaro i förskola, grundskola och gymnasieskola är en central fråga.

Förskolan har arbetat vidare med "förskola för alla" där man når vårdnadshavare vars barn inte går i förskola eller pedagogisk omsorg. Förskolan har också arbetat med att utveckla månadsvis uppföljning av redan inskrivna barns närvaro i förskolan.

Frånvaron i grundskolan har gått ned, något som är mycket positivt. Närvarokoordinatorer flyttades vid årsskiftet över från centrala elevhälsan till grundskolan. Arbetet på individnivå har fortlöpt in i den nya organisationen. En första utvärdering gjordes i våras. Rektorer uttrycker att de kommit närmare verksamheten men att också att man måste jobba vidare med det främjande och förebyggande arbetet.

En förutsättning för att frånvarorapportering ska fungera väl är att arbetet med tjänsteplanering och schemaläggning fungerar. Skolor följs upp enskilt och får stöd och hjälp med bägge delarna. Ett påtagligt positivt resultat är den förbättrade

frånvarorapporteringen för särskilda undervisningsgrupper där elever går in och ut ur under dagen. Skolorna har i dag ett fungerande schema redan från skolstart, och frånvarorapporteringen ligger i dag på 92 procent.

I gymnasieskolan är frånvaron ganska konstant men den oanmällda frånvaron har sjunkit, vilket är glädjande. Exempel på åtgärder för att öka närvaron är att alla vårdnadshavare till omyndiga elever automatiskt får ett meddelande om deras ungdoms frånvaro överstigit en bestämd procent under en månad samt att skolor delar ut elevernas frånvaro på papper. Alla skolor arbetar med tydliga frånvarorutiner, kartläggning och utredning när det gäller elevers frånvaro. På några skolor finns personal med särskilt uppdrag att kartlägga elevernas frånvaro. Arbetet med att öka närvaron kräver tid och fortsatta insatser.

Inom grundskolan har de skolsociala teamen utökats till att omfatta fler skolor och ytterligare team planeras att startas under kommande läsår. Ett utvecklingsarbete pågår för att rikta insatserna dit de gör mest nytta och får störst effekt. De skolsociala teamen har även nära dialog med närvarokoordinatorerna för att samordna insatser och få elever att bryta en problematisk skolfrånvaro. Samtidigt som närvarokoordinatorerna inrättades inom grundskolan så stärktes gruppen för skolpliktsbevakning för att möta behovet av samordning bättre. Det uppdraget har under hösten förtydligats och ger huvudmannen stöd i kontakter med andra förvaltningar och instanser inom regionen.

Fler elever på yrkesprogram

Fortsatt arbete behövs för att öka attraktiviteten i yrkesprogrammen och att begränsa antalet platser i högskoleförberedande program, framför allt samhällsprogrammet och ekonomiprogrammet. En riktad satsning görs på studie- och yrkesvägledningen i grundskolan.

Det statliga regionala dimensioneringsuppdraget har tydligt visat att antalet platser på yrkesprogrammen samt antalet elever som söker till yrkesprogram behöver öka, då många branscher saknar kompetens. Till hösten 2024 ökade också andelen både sökande till yrkesprogrammen. Gymnasiet har sedan augusti 2024 en verksamhetsutvecklare som särskilt arbetar med det regionala dimensioneringsuppdraget och som under det gångna läsåret tillsammans med andra berörda förvaltningar tagit fram en handlingsplan för aktiviteter under de kommande åren för att ytterligare stärka yrkesprogrammets attraktivitet.

Utveckla, bredda och förbättra det kommunala aktivitetsansvaret

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att varje kommun är skyldiga att hålla sig informerade om och erbjuda individuella åtgärder till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning. Aktivitetsansvaret förutsätter att insatser genomförs under hela året och omfattar allt från uppsökande verksamhet till kartläggningar för att skapa de bästa förutsättningarna för ungdomarna och hitta lämpliga insatser. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera ungdomarna att påbörja eller återuppta en utbildning men det kan också handa om andra former av insatser som praktik. Insatserna ska dokumenteras på lämpligt sätt och kommunen ska föra ett register över de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret.

I Uppsala kommun har utvecklingsresan fortsatt utifrån identifierade utvecklingsområden. Enheten individnära insatser har fått fler medarbetare för att

kunna möta det behov som finns med cirka 1350 ungdomar i det kommunala aktivitetsansvaret. Enheten har lagt fokus på att utveckla det så kallade ”uppsöksansvaret”, det vill säga hur enheten kan agera för att komma i kontakt med så många ungdomar som möjligt. Fokus har också lagts också på att bredda erbjudandet. KAA behöver arbeta med proaktiva åtgärder som exempelvis utveckla samarbetet med grundskolorna och gymnasieskolornas IM-program för att elever i årkurs 9 får en så bra övergång som möjligt mellan skolformerna och därmed förhindra avhopp och ökat inflöde till KAA. Det handlar också om att hitta olika former av lämpliga åtgärder som kan erbjudas ungdomarna om de ändå hamnar i KAA som exempelvis studier på Komvux och folkhögskola samt olika former av praktik, så kallad lågtröskelverksamheter.

Ett identifierat utvecklingsområde för enheten har också varit att hitta nya anpassade lokaler för att kunna möta ungdomarna på bästa sätt. Efter ett kartläggningsarbete är det nu klart att enheten flyttar till Brantingstorg under hösten 2027.

Sammanfattning av utvecklingsområden

Uppsalas utbildningsförvaltning är en av Sveriges största och det finns därför möjlighet att göra kraftfulla insatser där de bäst behövs. Uppsala har dessutom en både bred och hög kompetens att tillgå för arbetet. Med det samlade 0–20-årsperspektivet kan blicken fokuseras på det viktigaste gemensamma uppdraget, att varje barn och elev ska klara sin skolgång och utmanas i sitt lärande, från de första stegen i förskolan till att lämna gymnasieskolan med en gymnasieexamen.

Ett verkningsfullt arbete för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet måste bygga på en god kunskap om vilka skillnader som finns mellan förskolor och skolor både vad gäller förutsättningar och resultat. Val av åtgärder behöver bygga på en analys som görs såväl i varje enhet som på övergripande nivå.

Nämnden har utarbetat en strategi för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet. Med den finns en långsiktig riktning för utvecklingsarbetet, förankrad i forskning. Den är en plattform för att kunna öka målfyllnaden för alla barn och elever och utjämna skillnader i förutsättningar. I den beskrivs de metoder och angreppssätt som används för att göra denna skillnad. Långsiktiga strategier är nödvändiga för att verkligen göra skillnad över tid, prioriterade insatser krävs för att arbetet ska få kraft. Den samlade kvalitetsredovisning som utgörs av skolformernas och huvudmannens kvalitetsrapporter ger underlag för att ta fram dessa insatser. Det är glädjande att se att flera av de insatser som gjorts inom tidigare definierade utvecklingsområden börjat ge effekt. Även om en lägre andel elever blev behöriga till gymnasieskolan har resultaten i både matematik och svenska höjts i de lägre årskurserna och frånvaron har minskat i såväl grundskola som gymnasieskola. Gymnasieskolan kan också påvisa en tydligt positiv utveckling vad gäller kunskapsresultat. Förbättringarna ger kvitto på att den inslagna vägen fungerar och ger energi och kraft till att fortsätta arbetet.

När blicken vänds framåt handlar det om att fortsätta prioritera insatser som är förankrade i den långsiktiga strategin och där analysen visar behovet av fortsatt arbete som ger effekt. Nedan sammanfattas de utvecklingsområden som behöver prioriteras ytterligare i det fortsatta arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet under det kommande året:

Utveckla matematikundervisningen

Flera rapporter har nu kommit på nationell nivå som lyfter oron kring de sjunkande resultaten i matematik. Bristande kunskaper i matematik är en genomgående orsak till bristande gymnasiebehörighet. Matematik är ett ämne som bygger på kunskaper genom åren och brister som byggs upp tidigt är svåra att kompensera för. Elevernas bristande självförtroenden och motivation är en annan faktor som nu lyfts alltmer.

Insatsen med matematikutvecklare i grundskolan har gett god effekt för de skolor som fått insatsen. Arbetet går vidare med att vidga insatsen till högre stadier. Det är av stor vikt att de insatser som görs skräddarsys utifrån behov och att skollädaerna skapar förutsättningar i skolorna för arbetet. Matematikundervisningen behöver fortsätta att utvecklas och grundskolan genomför därför flera insatser, bland annat med fortsatta insatser för enskilda skolor och utvalda grupper genom kartläggning, workshops och handledning men också uppföljning av skolor som tidigare fått insatsen. Man kommer också att genomföra en pilot för elever med annat modersmål genom studiehandledning i matematik i två skolor.

Andra insatser som planeras och undersöks för kommande år är exempelvis kompetensutveckling för speciallärare med inriktning mot matematik och att skapa ett system för kollegahandledning i matematik mellan skolor.

Även gymnasieskolan lägger fokus på ämnesutvecklingen i matematik då man ser att många elever har svårigheter att nå målen. Det gäller inte minst inom yrkesprogrammen där eleverna inte når sin yrkesexamen om man inte klarar den matematikkurs som ingår i utbildningen.

Fokus på språkutveckling

Forskning pekar på att språk- och kommunikationsförmåga är avgörande för att kunna nå höga kunskapsresultat. Detta innebär att insatser för att stödja och utveckla elevers språkutveckling, både muntligt och skriftligt, har stor potential att stärka deras kunskapsutveckling generellt.

I förskolan riktas arbetet mot att utveckla och fördjupa stöd gällande högläsning, skriftspråk och språksamtal.

Resultaten i svenska som andraspråk i grundskolan visar tydligt att insatsen riktad mot att utveckla undervisningen i svenska som andraspråk behöver fortsätta, även om kompetensen ökar generellt. Grundskolan har också konstaterat att man lyckas sämre med elever med utländsk bakgrund. En fortsatt satsning görs därför på teamet för nyanlända och flerspråkiga elever för att stärka skolorna i organisation och utveckling av undervisningen i svenska som andraspråk. Till detta kommer en utbildning för lärare och rektorer som genomförs med stöd av nationellt centrum för svenska som andraspråk.

Gymnasieskolan lägger också särskilt fokus på ämnesutvecklingen i svenska och svenska som andraspråk där man ser att många elever behöver stöd.

Främja psykisk hälsa

Att främja psykisk hälsa i skolan är avgörande för barns och elevers lärande och välbefinnande. En aktiverande, trygg och stödjande skolmiljö minskar stress och förebygger psykisk ohälsa, vilket i sin tur stärker motivation och studieresultat.

Förskolan arbetar med fysisk aktivitet, där ökad rörelse och minskat stillasittande främjar god hälsa, både psykiskt och fysiskt. Genom systematik och nya arbetssätt med fokus på grundrörelser och ökad puls har förskolorna utvecklat undervisning som stimulerar barns rörelse i förskolan. Insatsen fortsätter med att sprida och förankra arbetet.

Den psykiska hälsan har nära samband med närvaro i skolan. Psykisk ohälsa och NPF-problematik är överrepresenterad bland elever med hög frånvaro och den psykiska ohälsan och frånvaron ökar speciellt bland flickor. Grundskolan kommer därför att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom elevhälsan med kartläggning och analyser kopplade till frånvaro, resultat och psykisk ohälsa samt hur man kan bidra till en balanserad användning av digitala medier.

Även i grundskolan finns behov av att arbeta med idrott och hälsa så att fler elever deltar i undervisningen. Simundervisningen lyfts som ett delmoment där många elever i årskurs 6 inte klarat målen.

Goda relationer mellan lärare och elever och ett gott ledarskap i klassrummet är viktigt för både lärande och trygghet. Gymnasieskolan fortsätter att arbeta med både

ledarskap i klassrummet och goda relationer. Ett exempel är att särskilt arbeta med att alla elever ska ha en vuxen på skolan som man har särskilt förtroende för.

Genom att prioritera psykisk hälsa stärks både elevernas välbefinnande och deras framtida möjligheter.

Stärka arbetet för ökad närvaro

På såväl skolformsnivå som på övergripande förvaltningsnivå är det tydligt hur viktigt det är med en fortsatt kraftsamling för närvaro. Att arbeta vidare för ökad närvaro i förskola, grundskola och gymnasieskola är en central fråga.

Förskolan följer upp implementeringen av rutin för att följa upp, uppmärksamma och hantera problematisk frånvaro i förskolan. Genom att utveckla månadsvis uppföljning av närvaro i förskolan kommer man att kunna göra riktade insatser för ökad närvaro.

Elevernas frånvaro i grundskolan har minskat inom vissa grupper men det är fortsatt skillnader mellan skolor, stadier och kön. Framför allt finns en oroande trend med ökad frånvaro hos flickor som påverkar resultaten i de högre årskurserna. De insatser som genomförts på strukturell nivå har gett goda resultat medan insatser kopplat till systematiskt kvalitetsarbete och närvarokoordinatorernas uppdrag behöver fortsätta. Arbetet riktas därför mot att tydliggöra de befintliga närvarofrämjande insatserna inom grundskolan – närvarokoordinatorer, skolsociala team samt Palmblad distans – vad gäller uppdrag, inriktning och hur dessa insatser förhåller sig till varandra.

Gymnasiet fortsätter att arbeta med närvarofrämjande åtgärder, som att göra lektionerna viktiga och att ha trygghet och studiero i klassrummen, tillsammans med noggrann uppföljning av varje elevs frånvaro.

Utveckla gymnasieskolans nationella program för elever i behov av anpassad lärmiljö

Satsningarna som görs inom grundskolan med en utökning av centrala särskilda undervisningsgrupper förväntas leda till att fler elever blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.

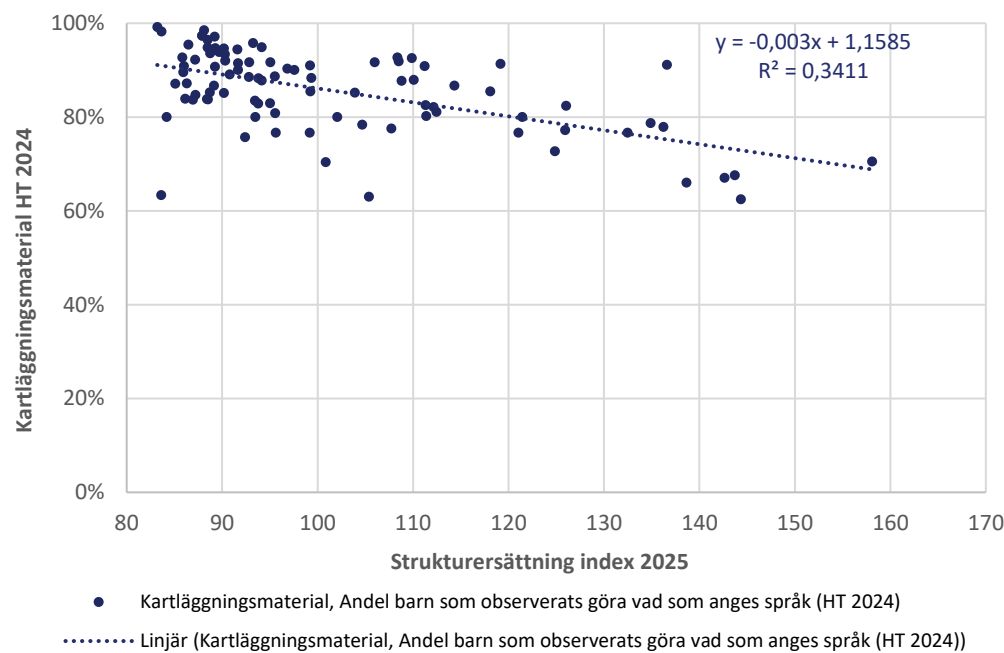
Utbildningsförvaltningen har i kvalitetsarbetet identifierat ett behov av att för framtiden se över hur den kommunala gymnasieskolans utbud, mottagande och verksamhet på nationella program kan utvecklas för elever som tidigare fått stöd i grundskolans särskilda undervisningsgrupper. Detta kan också vara aktuellt för elever som blivit behöriga till nationellt program i gymnasiets introduktionsprogram (IM).

Bilaga

Förskola

Kartlägningsmaterial

Diagram 1: Andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges i Hitta språket relaterat till strukturersättningsindex per kommunal förskola

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartlägningsmaterial *Hitta språket* ht 2024 samt beräknat index för socioekonomisk strukturersättning. Beräkning gjord Ht 2024

* Värdet för pedagogisk omsorg utgör en punkt i diagrammet

Förskoleenkät

Tabell 1: Andel positiva svar totalt, förskoleenkät, kommunal förskola, Uppsala 2024–2025*

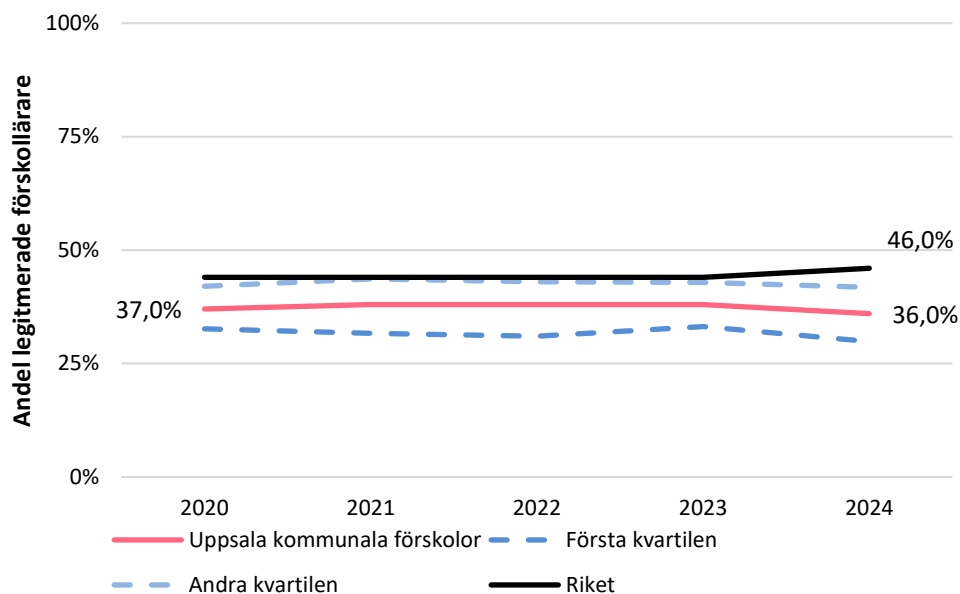
	2024	2025
Uppsala kommunala förskolor	87,7%	88,9%
Flickor	88,8%	89,0%
Pojkar	87,2%	88,6%
Första kvartilen	85,1%	85,9%
Tredje kvartilen	93,4%	93,1%

Källa: Uppsala kommun, enkät förskola

* Ny enkät från 2024.

Behörighet

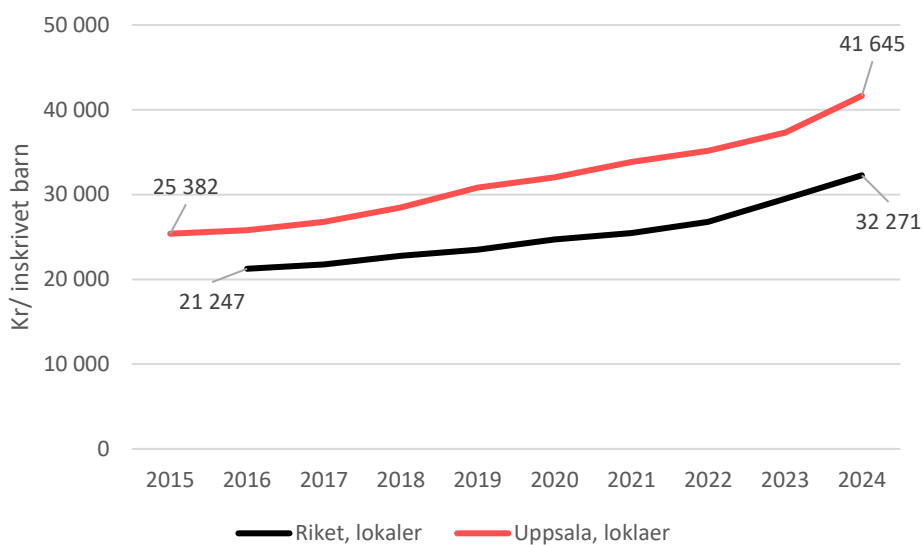
Diagram 2: Andel legitimerade förskollärare, årsarbetare, kommunal förskola, Uppsala, 2020–2024

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

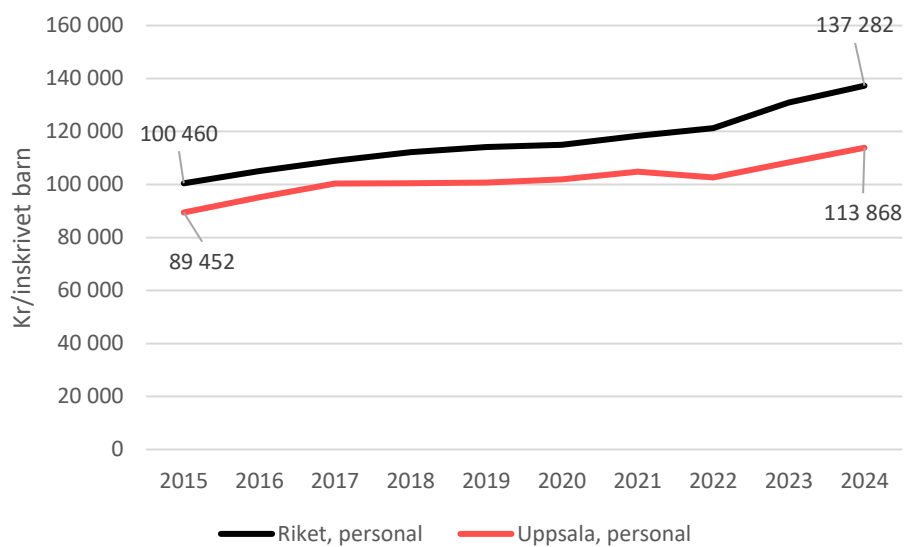
Kostnader

Diagram 3: Bruttokostnad lokaler. Bruttokostnad lokaler, kommunal förskola, kr/inskrivet barn. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024.

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Diagram 4: Bruttokostnad personal. Bruttokostnad personal, kommunal förskola, kr/inskrivet barn. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024.

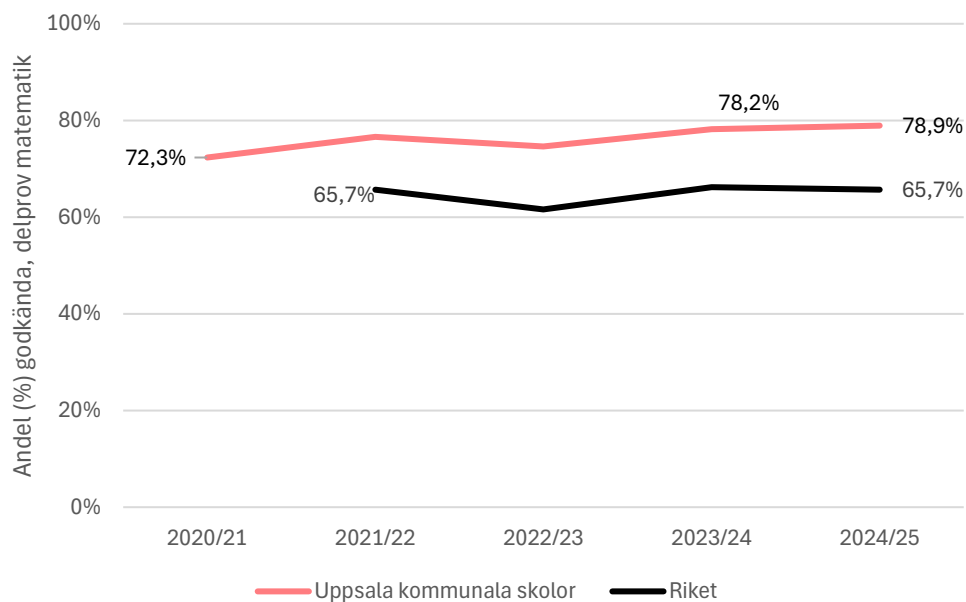

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Grundskola

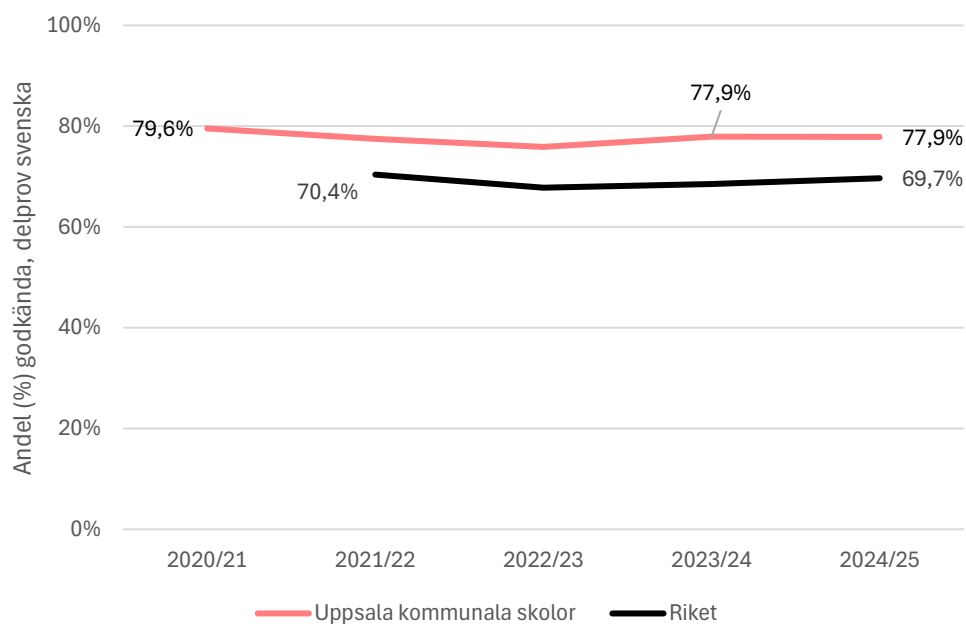
Nationella prov årskurs 3

Diagram 5: Andel som klarat alla delprov MA av dem som deltagit: Årskurs 3, kommunal skola 2021–2025.
Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Skolverket samt egen statistik

Diagram 6: Andel som klarat alla delprov SV och SVA av dem som deltagit: Årskurs 3, kommunal skola 2021–2025.
Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Skolverket samt egen statistik

E alla ämnen, åk 6

Tabell 2: Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), åk 6, kommunal skola, Uppsala (jfr pojke-flicka och riket), 2020–2024

	2021	2022	2023	2024	2025
Uppsala kommunala skolor	70,2%	71,0%	73,9%	69,6%	69,2%
Flicka	74,9%	74,5%	74,2%	71,8%	71,1%
Pojke	66,0%	68,0%	73,6%	67,6%	67,5%
Första kvartil	66,1%	65,5%	71,4%	61,5%	63,1%
Tredje kvartil	81,9%	82,4%	84,5%	82,4%	82,8%
Riket	73,7%	72,4%	71,2%	69,7%	70,4%

Källa: Skolverkets statistikdatabas och egen statistik

Gymnasiebehörighet, åk 9

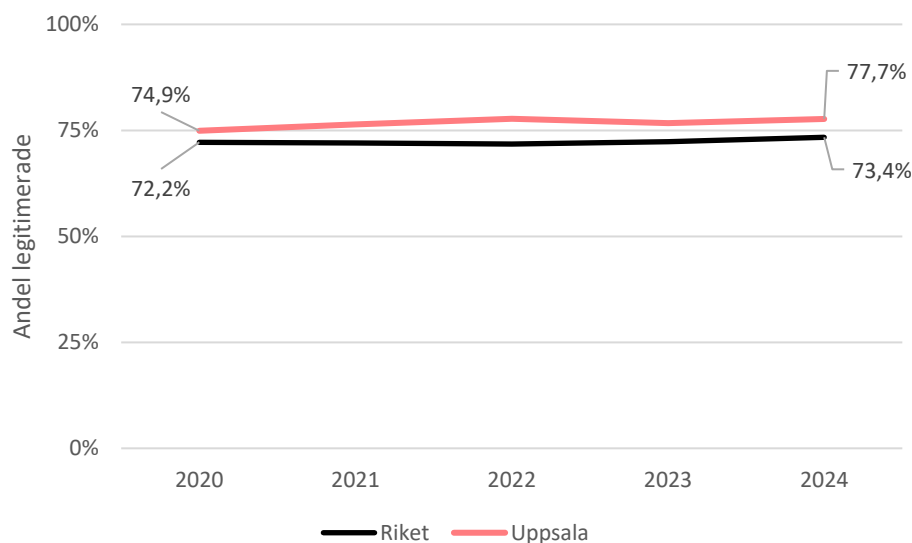
Tabell 32: Andel elever behöriga till gymnasieskola (yrkesprogram), åk 9, kommunal skola, Uppsala (jfr pojke-flicka och riket), 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Uppsala kommunala skolor	84,9%	82,3%	84,3%	83,5%	82,7%
Flicka	85,6%	81,1%	83,6%	85,0%	82,3%
Pojke	84,3%	83,5%	85,0%	82,1%	83,1%
Första kvartil	82,5%	77,1%	81,6%	79,6%	81,8%
Tredje kvartil	89,9%	89,5%	90,4%	90,3%	89,2%
Riket	86,2%	85,0%	85,2%	83,7%	84,1%

Källa: Skolverkets statistikdatabas samt egen statistik

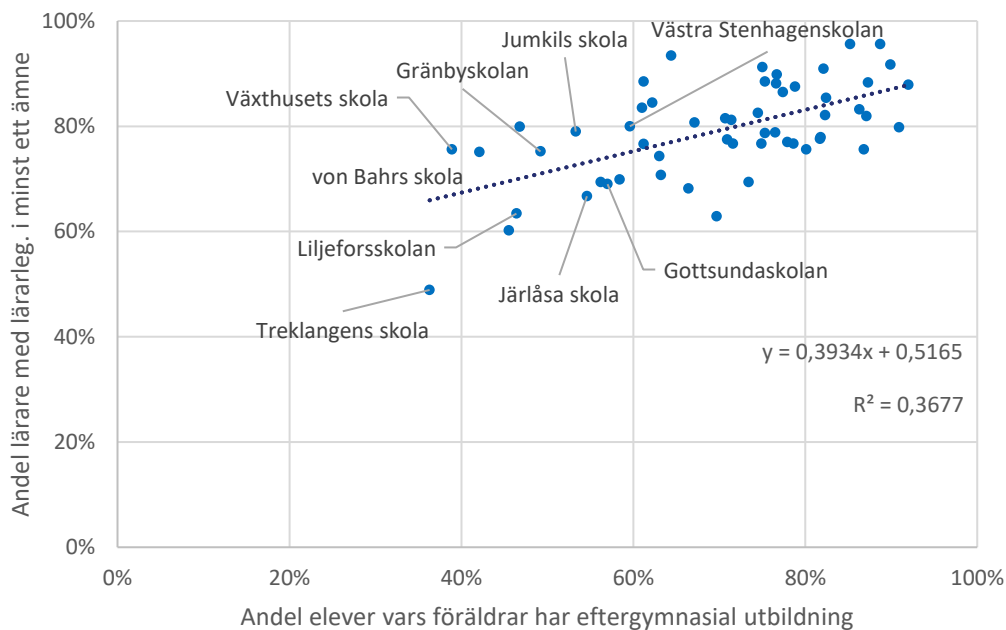
Behörighet

Diagram 7: Andel (%) lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunal skola Uppsala och riket, 2020–2024

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

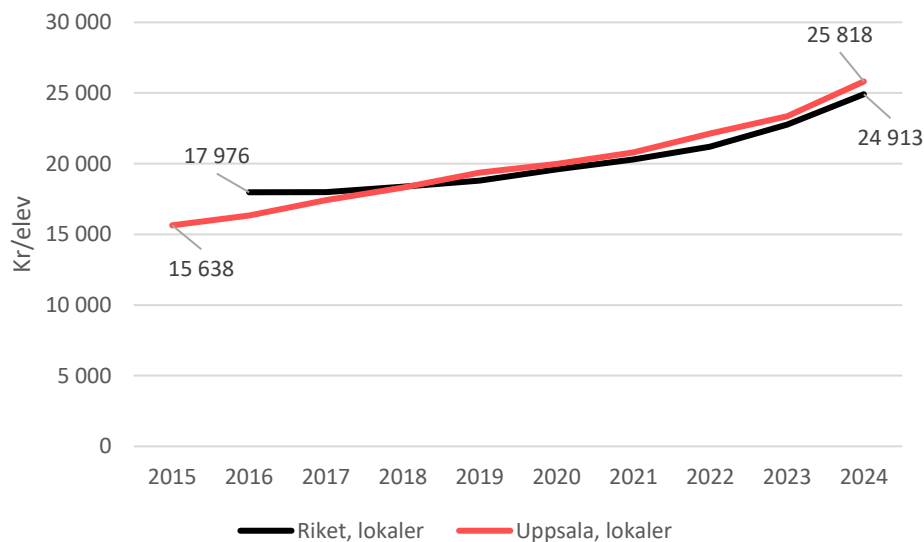
Diagram 8: Relation mellan föräldrars utbildningsnivå och andel behöriga lärare: Fördelning av legitimerade lärare per skola utifrån elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, kommunal grundskola åk 1–9, Uppsala 2024. (Skolor utvalda för riktade insatser är markerade)

Källa: Kommun och regiondatabasen, (Kolada)

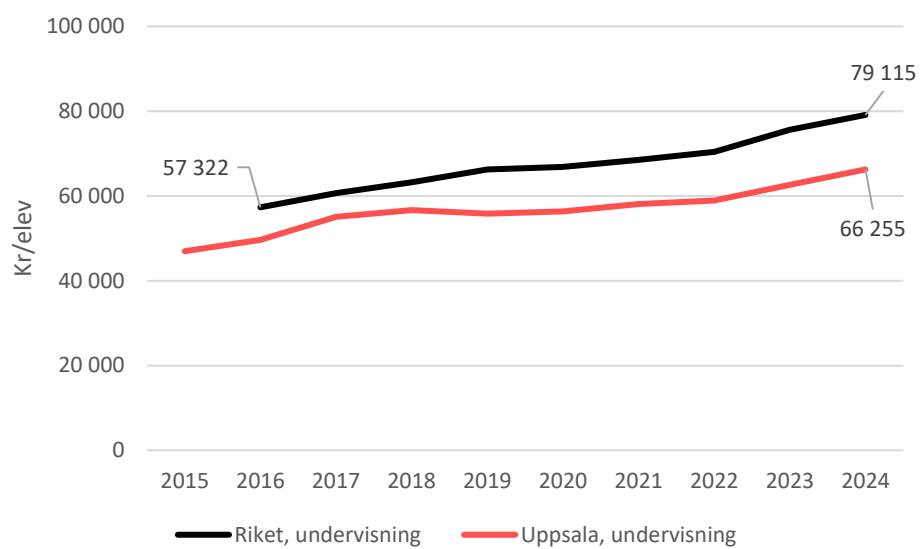
Kostnader

Diagram 9: Lokalkostnad. Lokalkostnad, kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Diagram 10: Undervisningskostnad. Undervisningskostnad, kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024.

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Gymnasieskola

Genomströmning

Tabell 4: Andel gymnasieelever med gymnasieexamen inom 3 år (resultat för läsår 2023/24 klara december 2025)

	Startläsår	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
	Slutläsår	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25*
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total		72%	71%	72%	77%	
Kvinnor		76%	75%	74%	79%	
Män		68%	67%	70%	76%	
Riket		69%	69%	71%	71%	

Källa: Skolverkets statistikdatabas

Avgångselever med examen

Tabell 5: Andel avgångselever med examen, nationella program, läsår 2020/21-2024/25

	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25*
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	94%	93%	92%	94%	95%
Kvinnor	96%	94%	93%	94%	96%
Män	93%	92%	91%	93%	95%
Riket	92%	91%	91%	91%	

Källa: Skolverkets statistikdatabas och egen statistik.

*Preliminära resultat

Genomsnittlig betygspoäng

Tabell 6: Genomsnittlig betygspoäng, nationella program, läsår 2020/21-2024/25

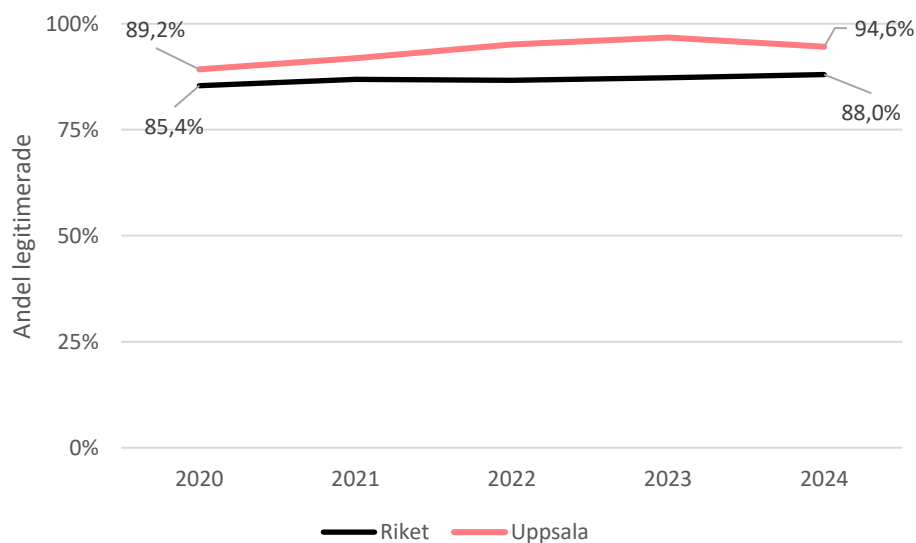
	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25*
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	15,3	15,2	15,0	15,1	15,3
Kvinnor	15,9	15,7	15,6	15,5	15,8
Män	14,6	14,6	14,3	14,5	14,8
Riket	14,5	14,5	14,5	14,4	

Källa: Skolverkets statistikdatabas och egen statistik

*Preliminära resultat

Behörighet

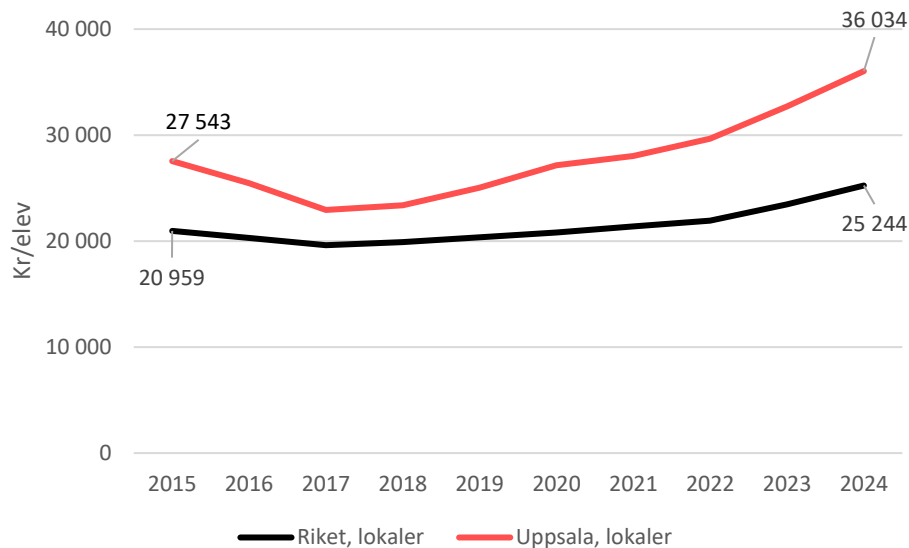
Diagram 11: Andel (%) lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunal skola Uppsala och riket, 2020–2024

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

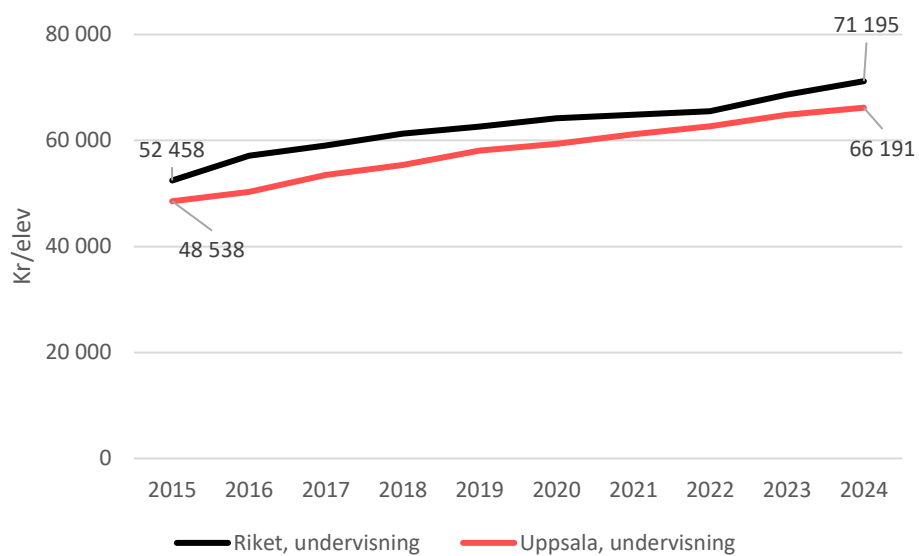
Kostnader

Diagram 12: Lokalkostnad. Lokalkostnad, kommunal gymnasieskola, kr/elev. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024.

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Diagram 13: Undervisningskostnad. Undervisningskostnad, kommunal gymnasieskola, kr/elev. Jfr Uppsala och Riket, 2015–2024.

Källa: Kommun- och regiondatabasen, Kolada

Förskolor och skolor som under läsåret 2024/25 valts ut för riktade insatser

Förskolor

Astrakanens förskola
Axelina förskola
Flöjtens förskola
Funbo förskola
Glimmerns förskola
Kamomillens förskola
Länna förskola
Skyttorps förskola
Sten Sture förskola
Tallens förskola
Trasthagens förskola
Vretens förskola
Vänge förskola

Grundskolor

Gottsundaskolan
Gränbyskolan
Liljeforsskolan
Jumkils skola
Järlåsa skola
Treklangens skola
von Bahrs skola
Västra Stenhagenskolan
Växthusets skola